

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Shyi Klint
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
08-578 295 48
shyi.klint@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2022-11-15

Sida
1 (2)
Diarienummer
2022/ÄON 0152

Mottagare
Äldre- och omsorgsnämnden

Lex Maria – Utredning av stort antal läkemedelsavvikelser på särskilt boende inom socialpsykiatri

Äldre- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut till Äldre- och omsorgsnämnden

- Informationen noteras

Shyi Klint
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Beskrivning av ärendet

Hälso- och sjukvårdspersonal ska rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada till vårdgivaren. Om risken för vårdskada eller att medförd vårdskada är allvarlig har vårdgivaren en skyldighet att snarast utreda och anmäla till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), enligt föreskrift för lex Maria¹. Utredningens omfattning ska anpassas efter händelsens karaktär enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete².

Under sommaren år 2022 uppdagades ett stort antal avvikelser i samband med läkemedelshantering på särskilt boende inom socialpsykiatri. Hälso- och sjukvårdsenheten som verkar på det särskilda boendet har sin placering inom äldre- och omsorgsförvaltningen. En lex Maria-utredning påbörjades där Tyresö kommuns medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) var inkopplad.

¹ [Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om lex Maria](#)

² [Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om systematiskt patientsäkerhetsarbete](#)

Information från samtliga länkar är inhämtade 221115

Brister som identifierades i lex Mariautredningen var bristande eller felaktig märkning av läkemedelspåsar som innehöll läkemedel som ges vid behov, ordinationshandlingar som inte lämnats ut till boendeenheten, läkemedelsförvaring utanför anvisade platser, bristande hälso- och sjukvårdsdokumentation i samband med läkemedelshantering och bristande journalföring av narkotikapreparat. Vidare identifierades avsaknad av adekvat introduktion av nyanställd hälso- och sjukvårdspersonal, samt bristfälliga rutiner. Organisatoriska problem identifierades som svårigheter att rekrytera chef, otydligt ledarskap, samt svårigheter att rekrytera sjuksköterskor. Andra avvikelser som identifierades var hälso- och sjukvårdspersonals bristande följsamhet till Socialstyrelsens föreskrifter om läkemedelshantering³ och delegering⁴, samt riktlinjer för hälso- och sjukvård.

Verksamhetschef och vårdcontroller på hälso- och sjukvårdsenheten har identifierat och genomfört flera åtgärder. Åtgärderna syftar till att skärpa rutiner och efterlevnad av rutiner. Nya arbetssätt har implementerats och både omsorgspersonal samt hälso- och sjukvårdspersonal har fått handledning och utbildning inom läkemedelshantering och delegering av MAS kopplat till riktlinjer, föreskrifter och lag. Hälso- och sjukvårdsenheten har sett över avvikelshantering och granskat dokumentation. Sjuksköterskor har haft kontakt med berörda vård- och omsorgstagare. Nya samverkansformer mellan boendeenheten och hälso- och sjukvårdsenheten har införts på både medarbetar- och ledarnivå.

Medicinskt ansvarig sjuksköterskas bedömning

Inga läkemedelsavvikelser har lett till allvarlig vårdskada. Eftersom antalet läkemedelsavvikelser var stort bedömde MAS att det ändå funnits risk för att allvarlig vårdskada kunde ha inträffat, därmed gjordes en anmälan till IVO enligt lex Maria.

Enligt Patientsäkerhetslagen ska den som bedriver verksamhet anmäla till IVO om det finns skäligen anledning att befara att legitimerad personal kan utgöra en fara för patientsäkerheten. Verksamhetschef för hälso- och sjukvård ansvarar för att anmäla till IVO kopplat till legitimerad personal inom sitt arbetsgivarområde.⁵

³ [Senaste version av HSLF-FS 2017:37 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården – Konsoliderad - Socialstyrelsen](#)

⁴ [Delegera arbetsuppgifter - Socialstyrelsen](#)

⁵ [Patientsäkerhetslag \(2010:659\) Svensk författningssamling](#)

Information från samtliga länkar är inhämtade 221115